

P7_TA-PROV(2013)0099

Globalny łańcuch wartości dodanej w sektorze bawełny

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie zrównoważonego rozwoju w globalnym łańcuchu wartości dodanej w sektorze bawełny (2012/2841(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 3, 6 i 21 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 206 i 207 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając protokół nr 4 dotyczący bawełny zawarty w Akcie dotyczącym warunków przystąpienia Republiki Greckiej i dostosowań w traktatach,
- uwzględniając główne konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), w tym konwencję nr 138 z dnia 26 czerwca 1973 r. dotyczącą najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia, konwencję nr 182 z dnia 17 czerwca 1999 r. dotyczącą zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci, konwencję nr 184 z dnia 21 czerwca 2001 r. dotyczącą bezpieczeństwa i zdrowia w rolnictwie, konwencję nr 87 z dnia 9 lipca 1948 r. dotyczącą wolności związkowej i ochrony praw związkowych, konwencję nr 98 z dnia 8 czerwca 1949 r. dotyczącą stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych, konwencję nr 141 z dnia 23 czerwca 1975 r. dotyczącą organizacji pracowników rolnych oraz konwencję nr 155 z dnia 22 czerwca 1981 r. dotyczącą bezpieczeństwa, zdrowia pracowników i środowiska pracy, a także konwencję Narodów Zjednoczonych (ONZ) z dnia 20 listopada 1989 r. o prawach dziecka,
- uwzględniając Międzynarodowy Program na rzecz Eliminacji Pracy Dzieci oraz program „Understanding Children’s Work” (UCW),
- uwzględniając członkostwo UE w międzynarodowych organizacjach surowcowych,
- uwzględniając wyniki 71. posiedzenia plenarnego Międzynarodowego Komitetu Doradczego ds. Bawełny (ICAC), które odbyło się w dniach 7–11 października 2012 r.,
- uwzględniając rezolucję w sprawie bawełny z 95. sesji Rady Ministrów krajów AKP, która odbyła się w Port Vila (Wanuatu) w dniach 10–15 czerwca 2012 r.,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie praw człowieka oraz norm społecznych i środowiskowych w międzynarodowych umowach handlowych¹ oraz w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w międzynarodowych umowach handlowych²,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012 z dnia 25 października 2012 r. wprowadzające ogólny system preferencji taryfowych³,

¹ Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 31.

² Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 101.

³ Dz.U. L 303 z 31.10.2012, s. 1.

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie handlu surowcami, dostępu do surowców, zmienności cen na rynkach surowców rolnych, rynków pochodnych, zrównoważonego rozwoju, zasobów wody, pracy dzieci i wykorzystywania dzieci w krajach rozwijających się,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 grudnia 2011 r.¹, w której wstrzymuje się z udzieleniem zgody na zawarcie protokołu dotyczącego wyrobów włókienniczych do Umowy o partnerstwie i współpracy między UE a Uzbekistanem w związku z obawami dotyczącymi wykorzystywania pracy dzieci na polach bawełny,
 - uwzględniając inicjatywę ONZ „Global Compact”, europejską strategię na rzecz surowców, unijną strategię na rzecz społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, unijną strategię na rzecz zrównoważonego rozwoju, politykę spójności na rzecz rozwoju, unijne ramy strategiczne oraz plan działania na rzecz praw człowieka i demokracji,
 - uwzględniając oświadczenie Komisji z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie zrównoważonego rozwoju łańcucha wartości dodanej w sektorze bawełny,
 - uwzględniając art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że uprawa bawełny jest jedną z najistotniejszych upraw pod względem użytkowania gruntów, oraz że stanowi ważne źródło zatrudnienia i jest podstawowym towarem rolnym o charakterze niespożywczym dla społeczności wiejskich, przedsiębiorstw handlowych, przemysłu włókienniczego i konsumentów na całym świecie;
 - B. mając na uwadze, że bawełna jest najpowszechniej stosowanym włóknem naturalnym, uprawianym w ponad 100 krajach, a w jej handel zaangażowanych jest około 150 krajów;
 - C. mając na uwadze, że szacunkowo około 100 mln gospodarstw domowych uczestniczy w produkcji bawełny, a sektor bawełny jest głównym źródłem zatrudnienia i dochodu dla ponad 250 mln osób zatrudnionych na poszczególnych etapach rolniczego łańcucha wartości, tj. na etapie produkcji, przetwórstwa, magazynowania i transportu;
 - D. mając na uwadze, że produkcję bawełny zdominowały Chiny, Indie i Stany Zjednoczone, przy czym Stany Zjednoczone, Indie, Australia i Brazylia są największymi eksporterami, a Chiny, Bangladesz i Turcja największymi importerami bawełny; mając na uwadze, że Uzbekistan jest piątym co do wielkości eksporterem bawełny na świecie i jej szóstym największym producentem;
 - E. mając na uwadze, że zdecydowana większość bawełny importowanej z Bangladeszu jest wykorzystywana w ukierunkowanej na eksport produkcji włókienniczej i w produkcji odzieży, co stanowi 80% całej produkcji eksportowej; mając na uwadze, że największa część tych wyrobów włókienniczych i odzieżowych jest eksportowana do krajów uprzemysłowionych, w szczególności do państw członkowskich UE, do Kanady i Stanów Zjednoczonych;
 - F. mając na uwadze, że w UE bawełna uprawiana jest na obszarze 370 000 hektarów przez ok. 100 000 producentów, przede wszystkim w Grecji i w Hiszpanii, którzy produkują co roku 340 000 ton odziarnionej bawełny, co stanowi 1% światowej produkcji odziarnionej

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0586.

bawełny;

- G. mając na uwadze, że w 2009 r. UE stała się eksporterem netto bawełny i jej udział w rynku eksportowym wynosi 2,8%, a Turcja, Egipt i Chiny są największymi odbiorcami eksportowanej przez UE bawełny;
- H. mając na uwadze, że wartość wywozowa przemysłu włókienniczego i odzieżowego UE wyniosła 39 mld euro w 2011 r., a w przemyśle tym zatrudnionych było ponad 1,8 mln pracowników w 146 000 przedsiębiorstwach w całej UE¹;
- I. mając na uwadze, że ekologiczne konsekwencje produkcji bawełny potęguje stosowanie nadmiernych ilości pestycydów (7% światowego zużycia), środków owadobójczych (15% światowego zużycia) i wody, co prowadzi do niszczenia gleby i zanieczyszczenia środowiska oraz do utraty różnorodności biologicznej;
- J. mając na uwadze, że światowe zbiory bawełny pochodzą z terenów nawadnianych, co w znacznym stopniu wyczerpuje zasoby wody słodkiej; mając na uwadze, że w skali globalnej do uprawy bawełny stosuje się więcej środków owadobójczych niż do jakiegokolwiek innej uprawy;
- K. mając na uwadze, że UE dostarcza największą pomoc rozwojową związaną z sektorem bawełny poprzez partnerstwo UE–Afryka w sektorze bawełny i inne programy² oraz że była jednym z największych światowych importerów wyrobów włókienniczych i odzieży z krajów najsłabiej rozwiniętych w 2009 r.;
- L. mając na uwadze, że reforma ogólnego systemu preferencji (GSP)³ Unii Europejskiej wzmocni zachęty związane z systemem GSP+ na rzecz przestrzegania podstawowych praw człowieka i praw pracowniczych oraz standardów w zakresie ochrony środowiska i dobrego zarządzania;
- M. mając na uwadze, że prawdziwy udział pracy dzieci w łańcuchu wartości dodanej w sektorze bawełny jest trudny do oszacowania ze względu na niepełne i częściowe informacje;
- N. mając na uwadze, że MOP szacuje, iż ponad 215 mln dzieci na całym świecie pracuje oraz że 60% z nich pracuje w sektorze rolniczym⁴;
- O. mając na uwadze, że do celów niniejszej rezolucji stosuje się definicję pracy dzieci przyjętą przez MOP w konwencji nr 138 dotyczącej najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia oraz w konwencji nr 182 dotyczącej zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci;
- P. mając na uwadze, że różne formy pracy dzieci i pracy przymusowej wykorzystywane są w

¹ „Przemysł włókienniczy i odzieżowy w UE-27 w 2011 r.”, Europejska Organizacja Odzieżowo-Tekstylna (Euratex), 2011.

² Całkowita wartość pomocy rozwojowej UE i jej państw członkowskich udzielonej afrykańskiemu sektorowi bawełny od 2004 r. przekroczyła 350 mln euro. Zobacz: dane ŚOH dotyczące pomocy na rzecz rozwoju sektora bawełny, 31/05/2012.

³ Teksty przyjęte z dnia 13 czerwca 2012 r., P7_TA(2012)0241.

⁴ ILO-IPEC, „Sytuacja pracy dzieci na świecie: tendencje zaobserwowane w okresie 2004–2008”, 2011.

zdecydowanej większości krajów będących głównymi producentami bawełny na świecie podczas uprawiania, zbierania przędzy oraz wysiewania i odziarniania bawełny¹;

- Q. mając na uwadze, że pracy dzieci i pracy przymusowej w sektorze bawełny i w sektorze odzieżowym nie można zwalczać bez zapobiegania jej głównym przyczynom: ubóstwu na obszarach wiejskich i brakowi alternatyw dla uzyskiwania dochodu, niedostatecznej ochronie praw dzieci, brakowi obowiązku szkolnego dla wszystkich dzieci, skostniałym strukturom wspólnotowym i dominującym postawom;
- R. mając na uwadze, że warunki pracy, w tym normy zdrowia i bezpieczeństwa, a także poziomy płac pozostają kwestią bardzo istotną w produkcji bawełny, produkcji włókienniczej i odzieżowej, w szczególności w krajach najsłabiej rozwiniętych i w krajach rozwijających się; mając na uwadze, że od 2006 r. w samym Bangladeszu w pożarach, które wybuchły w przedsiębiorstwach włókienniczych, zginęło 470 osób;
- S. mając na uwadze, że ICAC skupia 41 krajów będących producentami i konsumentami bawełny i uczestniczących w obrocie handlowym tym towarem, a także że jego celem jest poprawa przejrzystości na rynku bawełny poprzez uświadamianie, wspieranie współpracy międzynarodowej, gromadzenie danych statystycznych, zapewnianie informacji technicznych i prognoz dotyczących rynków bawełny i wyrobów włókienniczych;
- T. mając na uwadze, że ICAC pozostaje jedną z niewielu międzynarodowych organizacji surowcowych (ICB), których UE nie jest jeszcze członkiem, przy czym obecnie do ICAC należy siedem państw członkowskich UE;
- U. mając na uwadze, że kwestie dotyczące bawełny są istotnym elementem w odniesieniu do celów UE w zakresie handlu, rozwoju i rolnictwa;
- V. mając na uwadze, że przystąpienie Unii do ICAC zacieśniłoby współpracę w kwestiach dotyczących bawełny i zapewniłoby większą spójność działań UE, a także umożliwiłoby jej wywieranie większego wpływu na rozpatrywane przez ICAC kwestie dotyczące bawełny;
- W. mając na uwadze, że członkostwo w ICAC rozszerzyłoby dostęp Unii do informacji i doradztwa analitycznego oraz ułatwiłoby jej nawiązywanie kontaktów i współpracy partnerskiej między sektorem włókienniczym, producentami bawełny i władzami publicznymi;
- X. mając na uwadze, że do Parlamentu zostanie wystosowany wniosek o udzielenie zgody na przystąpienie Unii do ICAC;
- 1. wzywa do dalszych wysiłków służących walce z mechanizmami zakłócającymi wymianę handlową oraz do zwiększenia przejrzystości na rynkach towarowych instrumentów pochodnych;
- 2. wzywa wszystkie zainteresowane strony z sektora bawełny do bezzwłocznej współpracy za pomocą Międzynarodowego Komitetu Doradczego ds. Bawełny (ICAC) w celu zdecydowanego ograniczenia degradacji środowiska, w tym zużycia wody i stosowania pestycydów i środków owadobójczych; podkreśla, że te sprzeczne z zasadami

¹ „Przegląd literatury i ocena naukowa związane ze społecznym wpływem światowej produkcji bawełny sporządzone dla panelu SEEP ICAC”, lipiec 2008 r.

zrównoważonego rozwoju metody produkcji szkodzą warunkom przyszłej produkcji bawełny; uważa, że przystąpienie Unii do ICAC będzie istotne dla rozwoju wspólnego programu prac ICAC zmierzającego w tym kierunku;

3. podkreśla znaczenie zwalczania przypadków naruszania praw człowieka, praw pracowniczych i zanieczyszczenia środowiska w łańcuchu wartości dodanej w sektorze bawełny, w tym w sektorze włókienniczym i odzieżowym; sugeruje, by ICAC opracował środki służące ułatwianiu niezależnego monitoringu przypadków łamania praw człowieka w całym łańcuchu wartości dodanej w sektorze bawełny, który to monitoring prowadziły będą organizacje pozarządowe, i zwraca się do Unii, by podjęła zmierzające w tym kierunku działania, jak tylko stanie się członkiem ICAC;
4. podkreśla konieczność stworzenia drobnym producentom z krajów rozwijających się odpowiednich warunków do uzyskania dostępu do głównych łańcuchów wartości dodanej obsługujących unijny przemysł włókienniczy i odzieżowy, do awansu w ramach łańcucha wartości dodanej obejmującego sektor bawełny, sektor wyrobów włókienniczych i sektor odzieżowy oraz do wykorzystania potencjału bawełny organicznej oraz bawełny będącej przedmiotem sprawiedliwego handlu; wzywa Komisję do dokonania oceny dotyczącej sposobu, w jaki przepisy w dziedzinie zamówień publicznych w UE mogą wesprzeć wykorzystanie bawełny będącej przedmiotem sprawiedliwego handlu;
5. wzywa Komisję do zwiększenia – w kontekście negocjacji dotyczących umów o partnerstwie gospodarczym oraz krajowych programów rozwoju odnoszących się do instrumentów finansowania współpracy na rzecz rozwoju – starań na rzecz wspierania krajowych i regionalnych strategii dotyczących bawełny w krajach najsłabiej rozwiniętych produkujących bawełnę;
6. stanowczo potępia pracę dzieci i pracę przymusową na polach bawełny;
7. uważa, że jedynie całościowe i skoordynowane działania skierowane przeciw podstawowym przyczynom pracy dzieci i pracy przymusowej, wdrażane w perspektywie długofalowej, mogą doprowadzić do powstania bardziej zrównoważonego łańcucha wartości dodanej w sektorze bawełny; niemniej jednak wzywa UE do poważnego potraktowania zarzutów związanych z przypadkami niewolnictwa lub przymusowej pracy w sieci dostaw bawełny oraz do zastosowania w reakcji na nie odpowiednich sankcji;
8. podkreśla, że zrównoważony rozwój sektora bawełny zależy od producentów, handlowców, dostawców środków, producentów wyrobów włókienniczych, sprzedawców detalicznych, marek, rządów, społeczeństwa obywatelskiego i konsumentów; wskazuje, że systemy sprawiedliwego handlu przewidują ściślejszą współpracę konsumentów i producentów, między innymi w sektorze bawełny, a Komisja powinna ocenić zgromadzoną w tym kontekście wiedzę ekspercką i najlepsze praktyki;
9. wzywa wszystkie kraje będące producentami bawełny do stworzenia sprzyjających warunków do odpowiedniego monitorowania warunków pracy i dotyczącej ich sprawozdawczości w sektorze bawełny przez rząd, przemysł, niezależne organizacje pozarządowe i organizacje związkowe oraz do wspierania organizacji rolniczych i związków zawodowych w staraniach mających na celu podniesienie poziomu dochodów i poprawę warunków pracy na polach bawełny; podkreśla, że konieczne jest, by osoby wykonujące podstawową pracę w przemyśle bawełnianym mogły godnie utrzymać się z zarobków otrzymywanych w tej pracy oraz by miały udział w korzyściach uzyskiwanych

przez państwa produkujące bawełnę;

10. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę na rzecz zrównoważonej produkcji bawełny „Better Cotton Initiative” (BTI), inicjatywę na rzecz wspierania rozwoju drobnych producentów bawełny w Afryce „Cotton Made in Africa”, inicjatywę na rzecz przyznawania certyfikatów wyrobom włókienniczym wyprodukowanym ekologicznie „Global Organic Textile Standard” (GOTS) oraz inne wielostronne inicjatywy, których celem jest zrównoważony rozwój łańcucha wartości dodanej w sektorze bawełny i wyrobów włókienniczych;
11. wzywa państwa, które dotychczas nie ratyfikowały konwencji ONZ o prawach dziecka oraz konwencji MOP nr 138 i nr 182 oraz konwencji MOP nr 87, 98, 141 i 155 do ich szybkiego ratyfikowania i wdrożenia; uważa, że rządy powinny przyjąć wszelkie właściwe strategie w celu zwiększenia wiedzy o istniejących krajowych i międzynarodowych przepisach dotyczących pracy dzieci oraz o podstawowych konwencjach MOP w całym łańcuchu produkcji bawełny;
12. przypomina, że preferencje udzielane w ramach systemu GSP, który jest głównym instrumentem polityki handlowej w zakresie propagowania podstawowych praw człowieka, praw pracy i zrównoważonego rozwoju, mogą zostać czasowo wycofane w przypadku poważnego i systematycznego naruszania podstawowych praw człowieka lub praw pracy zapisanych w głównych konwencjach ONZ i MOP; podkreśla odpowiedzialność przedsiębiorstw europejskich za przestrzeganie tych standardów w ich łańcuchach dostaw;
13. podkreśla znaczenie szczególnego rozwiązania motywacyjnego dotyczącego zrównoważonego rozwoju i dobrych rządów (GSP+);
14. wzywa Komisję do zbadania i w miarę możliwości przedłożenia Parlamentowi wniosku ustawodawczego w sprawie skutecznego mechanizmu identyfikowalności towarów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy dzieci lub pracy przymusowej;
15. wzywa Komisję do podjęcia decyzji w kwestii warunków członkostwa w ICAC, pozwalających Unii na przystąpienie do ICAC na zasadzie wyłącznej kompetencji;
16. wzywa uczestników łańcucha wartości dodanej w sektorze bawełny do unikania jednostronnych środków, takich jak zakaz wywozu, do dążenia do zwiększenia przejrzystości i koordynacji działań w celu ograniczenia zmienności cen i zasięgu spekulacji oraz do działania na rzecz zapewnienia identyfikowalności tkanin bawełnianych na wolnym rynku;
17. uważa za istotne zabezpieczenie produkcji bawełny w Unii za pomocą wzmocnienia przejściowych środków restrukturyzacyjnych dla najbardziej poszkodowanych regionów;
18. wzywa ICAC do dokonywania regularnej oceny społecznych i środowiskowych skutków produkcji bawełny przez powołany przez niego zespół ekspertów ds. społecznych, środowiskowych i gospodarczych wyników produkcji bawełny (SEEP) oraz do publikowania wyników;
19. wzywa ICAC do rozważenia opracowania skutecznego światowego systemu etykietowania, który gwarantowałby, że przy produkcji danego produktu na żadnym etapie łańcucha dostaw i procesu produkcyjnego nie wykorzystano pracy dzieci ani pracy przymusowej;

20. wzywa Chińską Republikę Ludową, największy rynek bawełny dysponujący największymi rezerwami tego surowca, do rozważenia przystąpienia do ICAC i odegrania konstruktywnej roli w sektorze bawełny; wzywa ponadto Chińską Republikę Ludową do zdecydowanego zwalczania pracy dzieci i pracy przymusowej w sektorze bawełny i w sektorze tekstylnym;

21. wzywa Komisję do:

- i. składania Parlamentowi regularnych sprawozdań z prac i działań w międzynarodowych organizacjach surowcowych, w tym ICAC;
- ii. pełnego wykorzystania potencjału członkostwa w ICAC w dążeniu do większej przejrzystości na rynku odzieży bawełnianej i do zrównoważonego rozwoju;
- iii. szybkiego reagowania na wszelkie możliwe ograniczenia w wywozie bawełny i wszelkie inne działania prowadzące do nadmiernych wahań cen;
- iv. nieustannego dbania o to, by głos europejskich plantatorów bawełny, podmiotów zajmujących się odziarnianiem, przedsiębiorstw handlowych i badaczy był słyszalny;
- v. poprawy koordynacji działań, gromadzenia danych statystycznych, prognozowania, wymiany informacji i monitorowania w zakresie globalnych dostaw bawełny i łańcuchów wartości dodanej;

22. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, ICAC, MOP, Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), Międzynarodowemu Funduszowi Rozwoju Rolnictwa (IFAD), Funduszowi Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF), Bankowi Światowemu, Światowej Organizacji Handlu (WTO) oraz rządowi Chińskiej Republiki Ludowej.